

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2564 ฉบับที่ 5/65

โรคใบจุดสีน้ำตาลในข้าว (Brown Spot Disease)

โรคจุดสีน้ำตาลพบได้ตลอดการเจริญเติบโตของข้าวตั้งแต่ระยะกล้าจนถึงข้าวออกรวง มักเป็นรุนแรงกับต้นข้าวแคะแสรนและขาดธาตุบางชนิด เช่น ไนโตรเจน แมกนีเซียม โปแตสเซียม หรือดินที่มีแก๊สไฮโดรเจนซัลไฟด์เนื่องจากการเตรียมดินไม่ดี พบโรคนี้ได้ทั่วไปเป็นประจำ

สาเหตุ : เชื้อรา *Bipolaris oryzae* (*Helminthosporium oryzae* Breda de Haan.)

อาการ : แผลที่ใบข้าว พบมากในระยะแตกกอมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5-1 มิลลิเมตร แผลที่มีการ พัฒนาเต็มที่ขนาดประมาณ 1-2 x 4-10 มิลลิเมตร บางครั้งพบแผลไม่เป็นวงกลมหรือ รูปไข่ แต่จะเป็นรอยเปื้อนคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบข้าว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก (โรคเมล็ดดำ) บางแผลมีขนาดเล็ก บางแผลอาจใหญ่คลุมเมล็ดข้าวเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกสกปรก เสื่อมคุณภาพ เมื่อนำไปสีข้าวสารจะหักง่าย

การแพร่ระบาด : เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และติดไปกับเมล็ด การป้องกันกำจัด :

1. ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยเฉพาะพันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรค เช่น พันธุ์ปทุมธานี 1

2. ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟาง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค

3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ อัตรา 3 กรัม / เมล็ด 1 กิโลกรัม

4. ใส่ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัม / ไร่ ช่วยลดความรุนแรงของโรค กำจัดวัชพืช ดูแลแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม

5. ถ้าพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงทั่วไป 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบในระยะข้าวแตกกอ หรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง เมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธง ในสภาพฝนตกต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดโรคเมล็ดดำ ควรพ่น ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น อีติเฟนฟอส คาร์เบนดาซิม แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุ

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง
ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@doae.go.th

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2564 ฉบับที่ 6/65

โรคเมตาตอซัง

พบมาก นาชลประทาน ภาคกลาง

สาเหตุเกิดจาก การสะสมของก๊าซ H_2S ในดิน

อาการที่พบ

เริ่มพบอาการเมื่อข้าวอายุประมาณ 1 เดือน หรือระยะแตกกอต้นข้าว จะแสดงอาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน ต้นแคระแกรน ใบซีดเหลือง จากใบต่างๆ มีอาการโรคใบจุดสีน้ำตาล จะพบในขณะที่ขบวนการเน่าสลายของเศษซากพืชในนายังไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดสารพิษเป็นสารซัลไฟด์ไปทำลายรากข้าว จะเกิดอาการรากเน่าดำ รากจึงไม่สามารถดูดธาตุอาหารจากในดินได้ ต้นข้าวจึงแสดงอาการขาดธาตุอาหาร ในขณะที่เดียวกัน มักจะพบต้นข้าวสร้างรากใหม่ที่ระดับเหนือผิวดิน ซึ่งต้นเหตุของปัญหาเกิดจากเกษตรกร ทำนาอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการพักนาและเกิดการหมักของตอซังระหว่างข้าวแตกกอ

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

- 1) ระบายน้ำเสียในแปลงออก ทิ้งให้ดินแห้งประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อให้รากข้าวได้รับอากาศ หลังจากนั้นจึงนำน้ำใหม่เข้าและหว่านปุ๋ย
- 2) หลังเก็บเกี่ยวข้าว ควรทิ้งระยะพักดินประมาณ 1 เดือน ไถพรวนแล้วควรทิ้งระยะให้ตอซังเกิดการหมักสลายตัวสมบูรณ์อย่างน้อย 2 สัปดาห์
- 3) ไม่ควรให้ระดับน้ำในนาสูงมากเกินไปและมีการไหลเวียนของน้ำอยู่เสมอ

ลักษณะอาการสร้างรากใหม่ที่ระดับเหนือผิวดิน

ลักษณะอาการรากเน่าดำ

ลักษณะอาการคล้ายขาดธาตุไนโตรเจนที่พบในนาข้าว

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@doae.go.th

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2564 ฉบับที่ 7/65

โรคไหม้ข้าว (Rice Blast Disease)

ใช้เมล็ดข้าวสูงกว่าที่กำหนด

ผลคล้ายรูปดาตรงกลางสีเทา

ไหม้ระยะกล้า

ไหม้คอรวง

สาเหตุ เชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc.

อาการของโรค โรคไหม้ข้าวสามารถพบระบาดได้กับข้าวทุกระยะ เริ่มจากระยะกล้าจะมีแผลจุดสีน้ำตาล คล้ายรูปดา อยู่ตรงกลางแผล และกระจายลุกลามทั่วไป ถ้าโรครุนแรง ต้นกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้ ระยะแตกกอพบที่ใบ ข้อต่อของใบ ข้อต่อของลำต้น เกิดแผลลุกลามขึ้นน้ำตาลดำ ระยะคอรวง ระยะออกรวง เมื่อถูกโรคไหม้เข้าทำลายเมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลขึ้นน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้รวงข้าวเปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหาย

การป้องกันและกำจัด

1. อย่าหว่านข้าวในนาหว่านหนาแน่นเกินไป โดยเฉพาะในแปลงกล้า ควรแบ่งแปลงให้มีการถ่ายเทอากาศดี และอย่าใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป
2. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ ชัยนาท ๑ ปราจีนบุรี ๑ พลายงาม คลองหลวง ๑ พิษณุโลก ๑
3. คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาหรือสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิน ไตรไซคลาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ระบุก่อนปลูก
4. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าว ใช้เชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) ฉีดพ่นอัตราตามคำแนะนำในฉลาก หรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตราเชื้อสด ๑ กก./ น้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่น
5. ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้สารเคมี ให้ฉีดพ่นสารเคมีเฉพาะจุดที่พบการระบาด เพื่อควบคุมไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายขยายเป็นวงกว้างออกไป สำหรับสารเคมีที่ใช้ ได้แก่ ไตรไซคลาโซล ๗๕% WP หรือบลาสติซิดิน-เอส ๒% EC หรืออติเฟนฟอส ๕๐% EC

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@doae.go.th